Talousarvio 2027
ja
Taloussuunnitelma
2027—2029

KAINUUN LIITTO

Maakuntavaltuusto 7.12.2026
Maakuntahallitus 26.10.2026

Kainuun liitto
Kauppakatu 1
87100 Kajaani
Puh. 040 722 0900
kirjaamo@kainuunliitto.fi
Kuva: Kainuun liitto

1 Maakuntajohtajan katsaus **4**

2 Yleisperustelut **5**

2.1 Toimintaympäristö 5

2.2 Suunnittelukauden uudistukset (2027–2029) 6

2.3 Visio, arvot ja strategiset tavoitteet 7

2.3.1 Kainuun liiton organisaatiostrategia 8

2.4 Riskienhallinta 8

2.5 Kainuun liiton organisaatio 9

2.5.1 Kainuun liiton luottamustoimet 9

2.5.2 Henkilöstöorganisaatio 9

3 Talousarvio vuodelle 2027 ..... **10**

3.1 Talousarvion sitovuus, seuranta ja tilivelvolliset 10

3.2 Tuloslaskelma 11

3.3 Jäsenkuntien maksuosuudet vuonna 2027 11

3.4 Rahoituslaskelma 12

4 Käyttötalous- ja toimintasuunnitelma **13**

4.1 Luottamushenkilöhallinto 13

4.2 Elinkeinot ja aluekehitys 14

4.3 Alueidenkäyttö 16

4.4 Hallintopalvelut 17

4.5 Viestintä, markkinointi ja mainetyö 20

4.6 Edunajaminen ja yhteistyö 20

4.6.1 Kainuun valmiusfoorumi 21

4.7 Kansainvälinen toiminta 22

4.8 Hankkeet 24

5 Talous- ja toimintasuunnitelmavuodet 2028–2029 ..... **26**

1 Maakuntajohtajan katsaus

Suomen sisällä syrjäisestä sijainnistaan huolimatta Kainuun globaali merkitys jatkaa kasvamistaan. Rajamaakuntana sotaa edelleen käyvän Venäjän välittömässä naapurissa maakunta on muiden itäraja-alueiden kanssa läntisen maailman turvallisuuden etulinja. Kainuuseen vahvistuva datakeskusekosysteemi tekoälytehtaineen ja miljardiluokan investointeineen on nostanut alueen kansainvälisen ja kasvavan mielenkiinnon kohteeksi. Maakunnassa toimivat kaivokset tuottavat mineraaleja tilanteessa, jossa Eurooppa pyrkii vahvistamaan strategista autonomiaansa. Kansainvälisen matkailun myönteisen näkymän myötä Kainuu kiinnostaa erityisesti eurooppalaisia turisteja. Voidaankin sanoa, että Kainuu ja maailma kietoutuvat entistä vahvemmin toisiinsa. Tämä luo Kainuulle jatkuvasti uusia mahdollisuuksia.

Vuonna 2027 Kainuun odotukset kohdistuvat päätöksiin Euroopan unionin rahoituskehyksistä seuraavalle seitsenvuotiselle ohjelmakaudelle sekä Suomessa käytäviin eduskuntavaaleihin. EU-rahoituksen näkymät ovat heikentyvät. Komission ehdotuksessa leikataan Kainuulle tärkeää aluekehitysrahoitusta ja uudistetaan EU-budjetin rakennetta. EU:n maatalous-, maaseudun kehittämisen ja aluekehitystuet sekä sisäisen turvallisuuden rahoitus yhdistetään kansallisen ja alueellisen kumppanuussuunnitelman (NRPP) kautta yhteen kirjekuoreen. Toistaiseksi on auki, mikä rooli maakuntien liitoilla tai valtion aluehallinnolla on NRPP:n toimeenpanossa. EU-budjetin osalta on riskinä, että rahoituksen ohella myös alueellisuus vähenee.

Julkisen keskustelun perusteella on oletettavaa, että eduskuntavaalien jälkeen muodostettavan hallitusohjelman keskeisiä teemoja ovat talouskasvun luominen, julkisen talouden kestävyys sekä muun muassa julkisen sektorin rakenteet sekä hyvinvointialueiden että kuntien osalta. Kainuu pystyy antamaan kokoaan suuremman panoksen Suomen taloudelle, mikäli sähkön kantaverkkoa ja maakunnan saavutettavuutta vahvistetaan. Kainuu tarvitsee jatkossakin itsenäisen hyvinvointialueen ja vaikutamme edelleen vahvan kunnallisen itsehallinnon puolesta.

Kainuussa tehdään mielellään yhteistyötä. Maakunnan sisäinen yhteistyö vahvistaa resursseja ja luo yhteishenkeä. Kainuu tekee perinteisesti yhteistyötä muun Itä- ja Pohjois-Suomen sekä itärajan maakuntien kanssa. Haemme jatkuvasti uusia yhteistyökumppaneita teemoissa, jotka vahvistavat Kainuun osaamista, kärkitoimialoja ja rahoitusasemaa.

Kainuu katsoo toimintavuoteen 2027 myönteisestä lähtötilanteesta. Googlen julkistamat datakeskus- ja akkuvarastoinvestoinnit jäävät suuruutensa ansiosta paitsi maakunnan myös koko maan investointihistoriaan. Kainuun pienten ja keskisuurten yritysten suhdannenäkymät ovat yrittäjien barometrin mukaan hieman koko maan keskiarvoa myönteisemmät. Koko maakunnan kehittämisen näkökulmasta on erittäin myönteistä, että saman barometrin mukaan näkymien välinen ero Kainuun sisällä näyttää tasoittuneen.

Kainuun liiton työtä ohjaa maakunnan liiton päättäjien linjaamat asiakirjat, joista merkittävimpiä ovat maakuntasuunnitelma, maakuntaohjelmat ja maakuntakaavat. Kainuun liiton oman työn kehittämistä ohjaa organisaatiostrategia, jonka päivittäminen on ajankohtaista. Henkilöstön tyytyväisyyden jatkuva vahvistaminen ja työssä jaksamisen tukeminen on asiantuntijaorganisaatiolle korvaamattoman tärkeää. Ilman osaavaa henkilöstöä Kainuun liitolla ei olisi toimintaa.

Kainuun liitto jatkaa ponnisteluaan maakunnan kukoistuksen jatkumiseksi. Kannustamme kaikkia kainuulaisia tekemään yhteistä mainetyötä maakunnan eteen puhumalla hyvää Kainuusta vahvistamme maakunnan nousukierrettä.

Riikka Pirkkalainen

Maakuntajohtaja

2 Yleisperustelut

2.1 Toimintaympäristö

Kainuu on ollut koko 2020-luvun ajan muuttovoittomaakunta. Useimmat Kainuun kunnista ovat saaneet muuttovoittoa, mikä johtuu ennen kaikkea maahanmuutosta. Johtuen maakunnan väestön ikärakenteesta Kainuun väestökehitys on kuitenkin ollut aleneva jo pitkään ja vähenee muuttovoitosta huolimatta vielä tulevinakin vuosina.

Kainuun työllisyys on ollut viimeisten vuosien aikana muuta maata parempaa. Työttömyysaste on talouden heikon suhdanteen vuoksi Kainuussakin noussut, mutta pysyi koko Suomen keskiarvoa alemmalla tasolla heikon talouskasvun ajan. Hyvästä yleisestä työllisyystilanteesta huolimatta Kainuun haasteina ovat työikäisten keskimääräistä heikompi työllisyysaste sekä muuta maata korkeampi nuorisotyöttömyys. Nämä seikat kertovat maakunnan väestön hyvinvointihaasteista.

Kainuussa on enemmän työpaikkoja kuin työllisiä eli maakuntaan tullaan töihin maakuntarajojen ulkopuolelta. Maakunnan työpaikkaomavaraisuus on 100,8. Kuntien kesken työpaikkaomavaraisuus vaihtelee. Yliomavaraisia työpaikkojen suhteen Kainuun kunnista ovat Sotkamo, Kajaani ja Kuhmo.

Työpaikkoja on Kainuussa eniten sosiaali- ja terveyspalveluissa. Toimialoista työpaikkojen määrällä mitattuna on eniten viimeisten vuosien aikana kasvanut kaivostoiminta ja louhinta. Samassa ajassa on toimialoista supistunut eniten maatalous, metsätalous ja kalatalous.

Aluetalous on vuoden 2015 jälkeen kasvanut Suomen maakunnista eniten Kainuussa, mutta bruttokansantuotteen taso on edelleen alhainen. Arvonlisäyksen volyymin muutos on viime vuosina vaihdellut Kainuussa paljon. Teollisuus on Kainuun selkeä vahvuus. Maakunta erottuu valtakunnallisesti poikkeuksellisen kovalla teollisuuden ja teollisuusviennin liikevaihdon kasvulla, jota ovat vauhdittaneet metalliteollisuuden, kaivannaisalan ja kemianteollisuuden sekä teknologiateollisuuden investoinnit.

Liikevaihdoltaan Kainuun suurin kärkitoimiala on kaivannaistoiminta ja kemianteollisuus. Teknologiateollisuus on kasvanut henkilöstömäärältään suurimmaksi kärkitoimialaksi. Biotalouden suhdanteisiin odotetaan kärkitoimialalle tehtyjen ja tulevien investointien myötä myönteistä käännettä. Kainuun kärkitoimialoista matkailussa on ollut viimeisinä vuosina melko vakaa suhdanne. Sen liikevaihtoon odotetaan kasvua kansainvälisen matkailun kasvusta.

Kainuun investointipotentiaali on merkittävä. Suurimmat investointiodotukset ovat datakeskustoimialalla. Myös uusiutuvan energian toimialalla on vähintään valmisteluvaiheessa useiden miljardien investoinnit Kainuuseen. Kunnista investointeja on euromääräisesti eniten Kajaanissa, mutta kaikissa Kainuun kunnissa on vähintään satojen miljoonien eurojen investointipotentiaali.

Yksi keskeinen haaste Kainuun elinvoiman kehittämisessä on yritysten vaikeudet saada kokonaisrahoitusta investointien ja kehittämistoimien rahoittamiseen. Myös yksityisillä asunnonostajilla on vaikeuksia saada asuntolainaa, mikä heikentää osaavan työvoiman saantimahdollisuuksia.

2.2 Suunnittelukauden uudistukset (2027–2029)

Kainuun liitto on Kainuun kuntien muodostama lakisääteinen kuntayhtymä. Toimintaan suoraan vaikuttavat muutokset ja muutospaineet tulevat jäsenkuntien päätöksistä, lainsäädännön muutoksista sekä valtakunnallisista ja EU:n politiikkalinjauksista.

Toimintavuosien 2027–2029 aikana merkittävin kokonaisuus tulee olemaan Kainuun maakuntakaavan uudistus, mistä maakuntavaltuusto tekee päätökset vuoden 2029 kuntavaalien jälkeen. Lisäksi Euroopan unionin uuden monivuotisen rahoituskehyksen kausi alkaa vuonna 2028. Suomen kansallisessa politiikassa suunnittelukauden merkittävin muutosvaihe liittyy kevään 2027 eduskuntavaaleihin.

Euroopan unionissa odotetaan vuoden 2027 alkuun mennessä päätöstä uudesta monivuotisesta rahoituskehyksestä, minkä toimeenpano alkaa vuonna 2028. EU:n budjettirakenne on kokemassa historian suurimman mullistuksensa. Komission ehdotuksen pohjalta neuvoteltava uusi rahoituskehys siirtyy kohti tulosperusteisuutta, keskitettyjä kansallisia suunnitelmia ja uusia strategisia rahastoja.

Vuoden 2027 eduskuntavaalien tuomaa muutosta Kainuun kehittämisen toimintaympäristöön on mahdotonta vielä arvioida. On joka tapauksessa selvää, että seuraavan hallitusohjelman painotukset sähkön kantaverkon kehittämiseksi, saavutettavuuden vahvistamiseksi ja myös uusiutuvan energian tuotannon mahdollistamisen sekä luonnonvarojen hyödyntämisen suhteen ovat Kainuulle ratkaisevan tärkeitä. Vaalien alla keskusteluun on noussut myös kuntarakenne. Kuntarakenteesta ja muun muassa maakuntien liittojen tulevaisuudesta tehtävät kirjaukset määrittävät rakenteet myös Kainuun kehittämiselle jatkossa.

Kainuun maakuntasuunnitelma ja -ohjelma muodostavat puitteen maakunnan kehittämiselle ja maakuntasuunnitelma myös maakunnan uudistamiselle. Kainuun kehittäminen nojaa maakuntasuunnitelmassa ja -ohjelmassa päätettyihin arvoihin: positiivisuus, koko Kainuun huomioiminen, yhdenvertaisuus ja kestävä kehitys.

Kuva 1. Kainuun sijainti Euroopassa

2.3 Visio, arvot ja strategiset tavoitteet

Kainuun liitto toimii maakunnan ja sen asukkaiden toimintaympäristön, elinkeinojen ja palveluiden kehittäjänä. Kainuun liitto edistää yhteistyötä maakunnan kehittämisen kannalta keskeisten toimijoiden kanssa ja ajaa maakunnan asukkaiden ja kuntien etuja.

Kainuun liiton perustehtäviä perussopimuksessa ovat toimia Kainuussa aluekehitys- ja suunnitteluviranomaisena. Lakisääteisyys muodostaa perustan liiton tehtävälle, mutta alueen kehittämis-, yhteistyö- ja edunvalvontatehtävät ovat alueen yhteisestä tahdosta lähteviä.

Kainuun liitto huolehtii maakunnan positiivisesta tunnettavuudesta sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla.

Kainuu 2045 visio

Kainuu 2045 -visio on: ”Innovatiivisessa muuttovoiton ja monipaikkaisuuden Kainuussa on vapaus ja mahdollisuudet luonnonläheiseen merkitykselliseen elämään”.

Toimintaa ohjaavat arvot

Kainuun maakuntasuunnitelman ja -ohjelman toteutusta ohjaavat arvot ovat positiivisuus, koko Kainuun huomioiminen, yhdenvertaisuus ja kestävä kehitys. Arvot ohjaavat Kainuun kehittämistä ja Kainuun liiton toimintaa.

Lisäksi Kainuun liiton oman toiminnan arvoiksi on määritelty yhteisöllisyys ja toisten tukeminen, positiivisuus ja luottamus sekä ennakoiva asiantuntijuus.

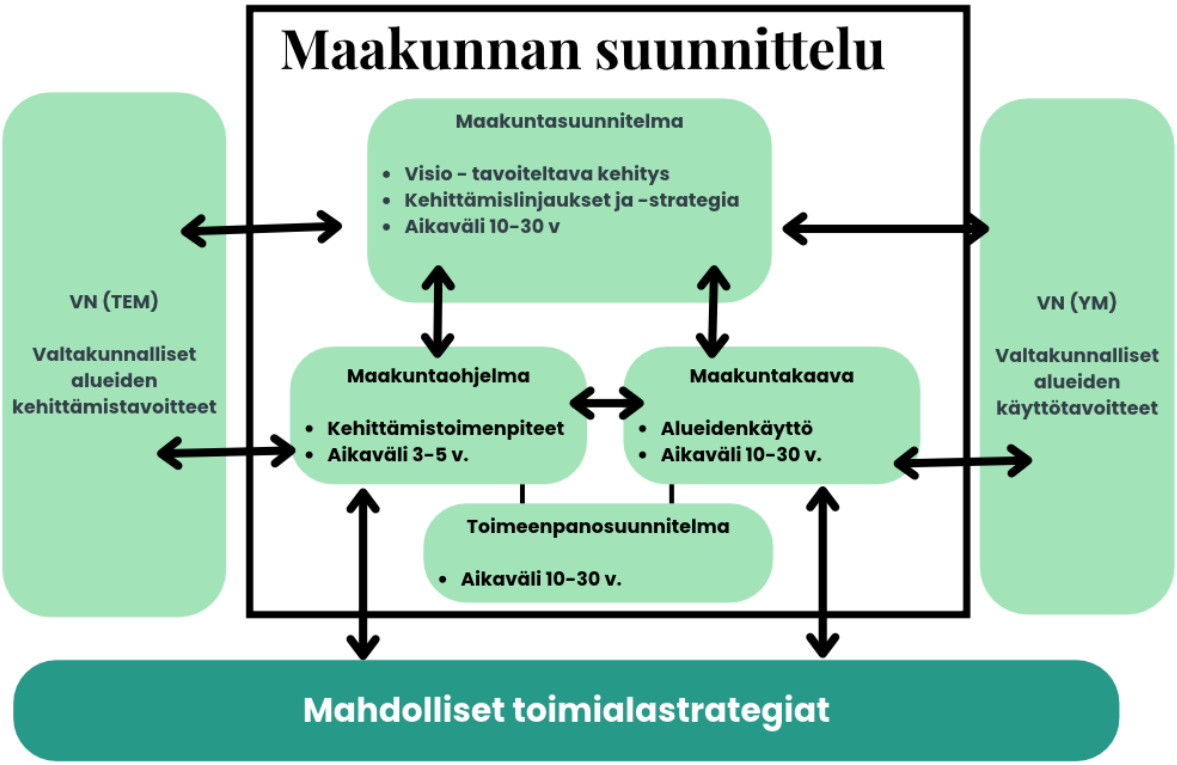

Kuva 2. Kainuun liiton toimintaa ohjaavat strategiset asiakirjat

Maakuntaohjelman tavoitteet

Kainuun maakuntaohjelma on Kainuun liiton oman toiminnan strateginen kehys ja toiminnan linjausten perusta ja se antaa liiton aluekehitystoiminnalle tavoitteet. Kainuun maakuntasuunnitelmassa 2045 osoitetaan tavoiteltu kehitys pitkällä aikavälillä ja maakuntaohjelma 2026–2029 on yksi väline maakuntasuunnitelman toteuttamiseksi.

Maakuntaohjelma ohjaa eri viranomaisten toimintaa. ”Maakunnan alueella toimivien viranomaisten tulee ottaa toiminnassaan huomioon maakuntaohjelma ja edistää sen toteuttamista. Viranomaisten on myös muutoin arvioitava toimenpiteidensä vaikutuksia alueen kehitykseen. Viranomaisten on pyydettävä maakunnan liitolta lausunto sellaisista suunnitelmista ja toimenpiteistä, jotka poikkeavat merkittävästi maakuntaohjelmasta tai saattavat heikentää palvelujen saatavuutta, työllisyyttä tai elinvoimaa alueella.” (Laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (756/2021/26 §)

Kainuun maakuntaohjelmassa on kolme pääteemaa:

1. Osaava ja ilmastoviisas kestävän kasvun ja kansainvälistymisen Kainuu
2. Turvallinen, saavutettava ja vetovoimainen Kainuu
3. Hyvinvoiva ja tasa-arvoinen Kainuu

2.3.1 Kainuun liiton organisaatiostrategia

Kainuun liiton organisaatiostrategialla on tarkoitus kehittää sekä liiton toimintaa organisaationa että maakuntahallituksen toimintaa. Voimassa olevassa strategiassa on tunnistettu kolme keskeistä kehittämiskohdetta: sidosryhmäyhteistyön ja hankerahoituksen vaikuttavuus, edunajamisen vaikuttavuus ja osallistaminen sekä organisaation työprosessit ja yhteisöllisyys.

Organisaatiostrategiassa on havaittu tiivistämisen ja päivittämisen tarve. Maakuntahallitus päättää uudistetusta organisaatiostrategiasta toimintavuoden 2027 aikana.

2.4 Riskienhallinta

Riskienhallinta on osa kuntayhtymän johtamista, toiminnan suunnittelua, päätöksentekoa ja seurantaa. Toimintaan ja talouteen liittyviä riskejä tunnistetaan ja arvioidaan jatkuvasti ja niistä raportoidaan säännöllisesti maakuntahallitukselle ja tarkastuslautakunnalle.

Kainuun liiton talous on vakaalla pohjalla, mutta taseessa on kaksi merkittävää riskiä: Kauppakatu 1:n kiinteistön arvo ja KaiCell Fibers Oy:n osakepääoma. Näitä riskejä seurataan erityisen aktiivisesti ja riskit pyritään minimoimaan.

2.5 Kainuun liiton organisaatio

Kainuun liitto on Kainuun kuntien muodostama lakisääteinen kuntayhtymä.

2.5.1 Kainuun liiton luottamustoimet

Luottamushenkilötoimielimet sekä niiden kokoonpano ja toimikausi perustuvat Kainuun liiton perussopimukseen.

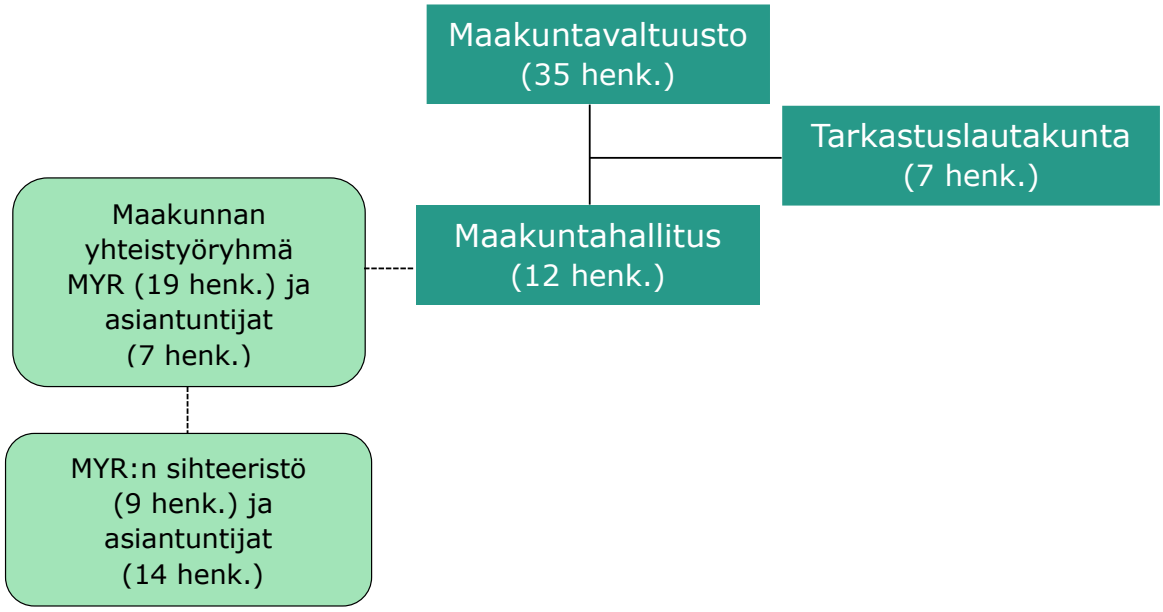

Kuva 3. Kainuun liiton luottamustoimet ja niiden jäsenmäärät

2.5.2 Henkilöstöorganisaatio

Kainuun liitossa työskentelee vuoden 2027 alussa 24 henkilöä. Henkilöstö sijoittuu kolmelle vastuualueelle, joita ovat Elinkeinot ja aluekehitys, Alueidenkäyttö ja Hallintopalvelut. Vastuualueen johtaja toimii alueensa henkilöstön esihenkilönä ja vastaa alueensa taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta.

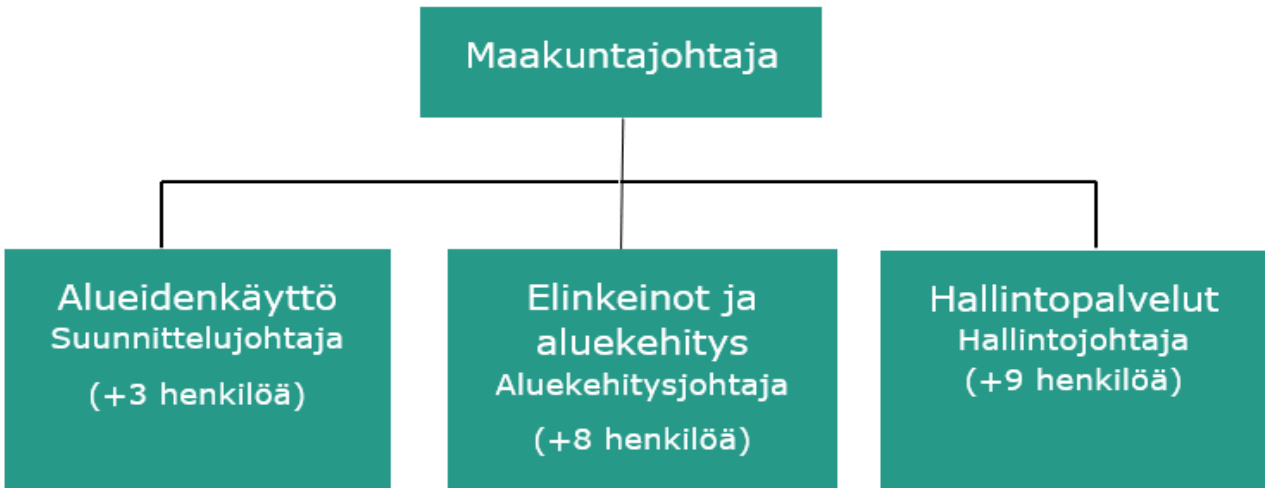

Kuva 4. Henkilöstön jakautuminen vastuualueille

3 Talousarvio vuodelle 2027

Kainuun liiton talousarvio on laadittu kuntalain ja kirjanpitolain edellyttämällä tavalla. Talousarviossa on esitetty kuntayhtymän toiminnalliset tavoitteet sekä niiden toteuttamiseksi osoitetut henkilöstö- ja talousresurssit.

Talousarvio sisältää tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan sekä vastuualuekohtaiset tuloslaskelmat, jotka toimivat toiminnan käyttötaloussuunnitelmana.

Käyttötalousosassa Kainuun liiton talous ja toiminta on jaettu viiteen seurattavaan osa-alueeseen:

- Luottamushenkilöhallinto
- Elinkeinot ja aluekehitys
- Alueidenkäyttö
- Hallintopalvelut
- Projektit

Kainuun liitolla ei ole investointeja, joten talousarvio ei sisällä investointiosaa.

Liiton varsinainen toiminta rahoitetaan jäsenkuntien maksuosuuksilla. Maksuosuus sovitaan vuosittain raamineuvottelussa. Vuoden 2027 raamineuvottelu käytiin 2.9.2026. Vuoden 2026 kuntien jäsenmaksuosuudet ovat yhteensä 2 831 766 euroa.

Lisäksi talousarvio sisältää 80 000 euron määrärahavarauksen Kainuun kuntien (pois lukien Kajaani) ja Kainuun liiton yhteisestä ICT-henkilöresurssista sekä arviot Kainuun liiton omien projektien tuloista.

Vuoden 2027 talousarvion toimintatuotot ovat 3 261 291 euroa ja toimintakulut ovat 3 311 291 euroa. Toimintatuottojen ja -kulujen muodostama toimintakate on -50 000 euroa. Erotuksen muodostaa arvio vuoden aikana maksettavista Tulevaisuusrahaston tuista, joita maksetaan käyttötalouden puolelta tehtyjen tukipäätösten mukaisesti toimintavuoden aikana.

Tilikauden tulostavoitteena on kuitenkin 0 euroa (ei yli- eikä alijäämää), sillä tuloslaskelmaan tuloutetaan Varausten ja rahastojen muutos kohdassa vastaava 50 000 euroa Tulevaisuusrahaston kuluja rahaston purkuna, mikä parantaa tilikauden tulosta.

3.1 Talousarvion sitovuus, seuranta ja tilivelvolliset

Talousarvion sitovia eriä ovat valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot (nettoperiaate).

Talousarvion tuloslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitova on vuosikate ja yli/alijäämä.

Maakuntahallitus seuraa toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista osavuosikatsauksissa kolmannesvuosittain. Kolmas katsaus on tilinpäätös.

Kainuun liitossa tilivelvollisia ovat maakuntahallituksen jäsenet, maakuntajohtaja ja vastuualuejohtajat.

3.2 Tuloslaskelma

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Myyntituotot	2 669 103	2 722 852	2 831 766	2 831 766	2 831 766
Tuet ja avustukset	455 386	574 950	320 525	320 525	320 525
Muut toimintatuotot	197 705	135 000	109 000	109 000	109 000
TOIMINTATUOTOT	**3 322 194**	**3 432 802**	**3 261 291**	**3 261 291**	**3 261 291**
Henkilöstökulut	-1 979 929	-2 200 786	-2 101 819	-2 131 121	-2 160 862
Palvelujen ostot	-963 396	-1 014 100	-944 637	-887 187	-885 187
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 981	-25 750	-23 015	-23 015	-23 015
Avustukset	-76 732	-51 000	-101 000	-151 000	-121 000
Muut toimintakulut	-152 526	-139 400	-140 820	-140 820	-140 820
TOIMINTAKULUT	**-3 196 564**	**-3 431 036**	**-3 311 291**	**-3 333 143**	**-3 330 884**
TOIMINTAKATE	**125 630**	**1 766**	**-50 000**	**-71 852**	**-69 593**
Rahoitustuotot ja -kulut	-17 678	-10 630	0	0	0
VUOSIKATE	**107 953**	**-8 864**	**-50 000**	**-71 852**	**-69 593**
TILIKAUDEN TULOS	**107 953**	**-8 864**	**-50 000**	**-71 852**	**-69 593**
Varausten ja rahastojen muutos	67 995	0	50 000	72 000	70 000
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	**175 947**	**-8 864**	**0**	**148**	**407**

3.3 Jäsenkuntien maksuosuudet vuonna 2027

Kunta	Asukasluku vuonna 2024	Asukasluku vuonna 2025	Maksuosuus vuonna 2024 euroa	Maksuosuus vuonna 2025 euroa	Maksuosuus vuonna 2026 euroa	Maksuosuus vuonna 2027 euroa	Muutos euroa 26-27	% koko maksu-osuudesta
Hyrynsalmi	2 002	1 984	77 711	78 482	78 145	81 169	3 024	2,87
Kajaani	36 433	36 370	1 347 026	1 389 189	1 424 325	1 487 970	63 645	52,55
Kuhmo	7 483	7 300	287 798	288 569	292 707	298 658	5 951	10,55
Paltamo	2 990	2 941	115 045	115 588	116 810	120 322	3 512	4,25
Puolanka	2 345	2 345	88 325	89 694	91 760	95 939	4 179	3,39
Ristijärvi	1 163	1 158	43 569	44 313	45 472	47 376	1 904	1,67
Sotkamo	10 185	10 161	384 250	390 809	398 353	415 707	17 354	14,68
Suomussalmi	7 038	6 957	273 397	272 819	275 280	284 625	9 345	10,05
Yhteensä	**69 639**	**69 216**	**2 617 121**	**2 669 463**	**2 722 852**	**2 831 766**	**108 914**	**100,00**

3.4 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	TP 2025	TA 2026	TA 2027
TOIMINNAN RAHAVIRTA	**43 712,30**	**-8 863**	**-50 000**
Vuosikate	107 952,52	-8 863	-50 000
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjauserät	-64 240,22		
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	0,00	0	0
Investointimenot	0,00	0	0
Rahoitusosuudet investointimenoihin			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus-tulot	134 000,00		
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHA-VIRTA	**177 712,30**	**-8 863**	**-50 000**
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET			
Antolainasaamisten lisäykset			
Antolainasaamisten vähennykset			
LAINAKANNAN MUUTOKSET			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys			
Lyhytaikaisten lainojen muutos			
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET			
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-106 850,11	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-106 850,11	0	0
RAHAVAROJEN MUUTOS	**70 862,19**	**-8 863**	**-50 000**
Rahavarat kauden lopussa	2 302 002,38		
Rahavarat 1.1.	2 231 140,19	2 302 002,38	
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	**70 862,19**	**0**	**0**

4 Käyttötalous- ja toimintasuunnitelma

Vastuualueiden toiminnan ja tavoitteiden lisäksi toimintasuunnitelmassa on kuvattu Kainuun liiton keskeisten strategisten toimintojen toimintaa ja tavoitteita.

4.1 Luottamushenkilöhallinto

Luottamushenkilöhallinto sisältää luottamustoimien kokouspalkkioiden ja kokousjärjestelyiden lisäksi luottamushenkilöiden edunvalvontatyöhön ja alueiden väliseen yhteistyöhön liittyvät kustannukset.

Myyntituottoihin kirjattavat kuntien maksuosuudet siirrettiin talousarviossa 2026 Hallintopalveluiden kustannuspaikalle.

Toimintatulot ja -kulut

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA Ero-%	Ero €
VA100 Luottamustoimet					
Myyntituotot	2 669 103	0	0	0 %	0
TOIMINTATUOTOT	**2 669 103**	**0**	**0**	**0 %**	**0**
Henkilöstökulut	-144 090	-154 059	-131 879	14 %	22 180
Palvelujen ostot	-139 375	-115 500	-71 000	39 %	44 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-698	-1 000	-950	5 %	50
Muut toimintakulut	-12 296	-8 500	-7 000	18 %	1 500
TOIMINTAKULUT	**-296 460**	**-279 059**	**-210 829**	**24 %**	**68 230**
TOIMINTAKATE	**2 372 643**	**-279 059**	**-210 829**	**24 %**	**68 230**
Rahoitustuotot ja -kulut	-17 653	0	0	0 %	0
VUOSIKATE	**2 354 990**	**-279 059**	**-210 829**	**24 %**	**68 230**

4.2 Elinkeinot ja aluekehitys

Toimintatulot ja -kulut

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA Ero-%	Ero €
VA500 Elinkeinot ja aluekehitys					
Muut toimintatuotot	1 411	0	0	0 %	0
TOIMINTATUOTOT	**1 411**	**0**	**0**	**0 %**	**0**
Henkilöstökulut	-490 532	-525 659	-549 096	-4 %	-23 437
Palvelujen ostot	-143 614	-186 750	-171 400	8 %	15 350
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 227	-4 500	-2 500	44 %	2 000
Avustukset	-1 057	0	0	0 %	0
Muut toimintakulut	-5 044	-8 250	-6 200	25 %	2 050
TOIMINTAKULUT	**-644 474**	**-725 159**	**-729 196**	**-1 %**	**-4 037**
TOIMINTAKATE	**-643 063**	**-725 159**	**-729 196**	**-1 %**	**-4 037**
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0 %	0
VUOSIKATE	**-643 063**	**-725 159**	**-729 196**	**-1 %**	**-4 037**

Vastuualueen tehtävät

- vastaa maakuntasuunnitelman ja maakuntaohjelman laatimisesta sekä niiden toimeenpanon koordinoinnista, seurannasta ja ennakoinnista
- koordinoi valmisteluja vuosittaiseen valtioneuvoston kanssa käytävään aluekehityskeskusteluun
- tuottaa ajantasaisen tilannekuvan maakunnan toimintaympäristöstä ja kehityksestä
- toimii kansallisen aluekehitysrahoituksen välittävänä viranomaisena sekä osallistuu kansalliseen ja EU-tasoiseen alue- ja koheesiopolitiikan suunnitteluun ja toteuttamisen varmistamiseen
- edistää EU:n erillisohjelmien rahoitusten saamista Kainuuseen
- tekee alueiden välistä yhteistyötä kansallisesti ja EU-alueella ja toimii NSPA-verkostossa, jonka toimialueena ovat Suomen, Ruotsin ja Norjan pohjoiset harvaan asutut alueet
- vastaa Maakunnan yhteistyöryhmässä (MYR) ja sen sihteeristössä (MYRS) käsiteltävien asioiden valmistelusta ja ryhmien asianmukaisesta toiminnasta
- edistää ryhmien toiminnan kautta rahoitusinstrumenttien yhteensovittamista, rahoittajien yhteistyötä ja edunvalvontaa rahoituskysymyksissä
- edistää sidosryhmäyhteistyössä maakunnan elinkeinopolitiikkaa. Yhteistyötä tehdään muun muassa kärkitoimialojen toimialaryhmien, osaamisen ja ennakoinnin asiantuntijaryhmien, ilmasto- ja ympäristöasiainneuvottelukunnan, Kainuun Yrittäjien koordinoiman Business Kainuu -verkoston sekä Kajaanin kaupungin kokoaman Kajaanin datakeskusekosysteemin kanssa
- tekee yhteistyötä hyvinvointialueen koordinoiman alueellisen nuorisovaltuuston kanssa, jotta nuorten näkemykset ja osallisuus huomioidaan alueen kehittämiseen

Toiminnalliset tavoitteet 2027

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Kainuun maakuntasuunnitelman 2045 ja -ohjelman 2026–2029 toimeenpano	Kainuun maakuntasuunnitelman ja -ohjelman sekä maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman ohjausvaikutuksen lisääminen. Toteutetaan yhteistyössä elinvoimakeskuksen kanssa onnistuneita JTF-, EAKR- ja kansallisen rahoituksen rahoitushakuja sekä rahoitetaan vaikuttavia maakunnan tavoitteistoa edistäviä ohjelman mukaisia hankkeita.	Strategisesti merkittävien hankkeiden rahoitus ja käynnistyminen Maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman tavoitteiden toteutuminen
EU:n aluekehitysrahoituksen ja kansallisen aluekehitysrahoituksen välittävän viranomaisen tehtävät	Välittävän viranomaisen tehtävien hoitaminen hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvauksen mukaisesti Hakujen avaaminen ja raportoinnit	Avatut hankehaut, käynnistyneet ja päättyneet hankkeet, hankkeiden seurantatiedot, raportoinnit ja viestintä rahoitusohjelman etenemisestä
Ajantasaisen tilannekuvan ylläpitäminen edunajamisen ja päätöksenteon tueksi	Ajantasaisen aluekehityksen tilannekuvan ja ennakointitiedon tuottaminen, analysointi, hyödyntäminen ja viestintä edunajamisen sekä päätöksenteon tukena	Keskeiset tilannekuva-, seuranta- ja ennakointiraportit valmistuneet ja niitä hyödynnetään edunajamisessa ja päätöksenteossa
Kainuun investointistrategian toimeenpanon edistäminen	Investointistrategian päivitys ja toimeenpanon käynnistäminen sidosryhmien kanssa	Päivitetty investointistrategia ja sen toimeenpanon eteneminen
Toimialayhteistyön tehostaminen sekä strategisen merkityksen ja tuloksellisuuden vahvistaminen	Kainuun liiton koordinoimat toimialaryhmät edistävät Kainuun maakuntasuunnitelman ja -ohjelman sekä maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Toimialayhteistyön näkemyksiä hyödynnetään edunajamissa Osallistujat kokevat toimialayhteistyön tuottavan lisäarvoa.	Toteutunut: Kyllä / ei Toteutunut: Kyllä / ei Toteutunut: Kyllä / ei
Alueiden välinen yhteistyö	Edunajaminen, yhteistyö muiden maakuntien, erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa, yhteistyö pohjoisten harvaanasuttujen alueiden kanssa, yhteistyö EU-alueella Itä- ja Pohjois-Suomen älykkään erikoistumisen strategian päivitys Strategian hyödyntäminen toimenpiteiden ohjaamisessa ja edunajamisessa Yhteiset kansainväliset hankkeet EU-alueen yhteistyötahojen kanssa	Yhteiset lausunnot ja kannanotot. Toteutunut: Kyllä / ei Toteutunut: Kyllä / ei Toteutunut: Kyllä / ei

EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahoitus sekä kansallinen aluekehitysrahoitus

Kainuun liitto toimii työ- ja elinkeinoministeriön valtuuttamana Kainuuseen kohdennetun EU:n aluekehitysrahoituksen eli Europan aluekehitysrahaston (EAKR) ja oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF) sekä kansallisen aluekehitysrahoituksen välittävänä viranomaisena.

EAKR- ja JTF-rahoituksen jako rahoittajien kesken neuvotellaan Kainuun liiton ja Pohjois-Suomen elinvoimakeskuksen kesken. Maakunnan yhteistyöryhmä tekee vuosittain alueellisen rahoituspäätöksen.

Vuodelle 2027 Kainuuseen on kohdennettu EU- rahoitusta ja valtion tukea yhteensä 8,117 miljoonaa euroa, joka jakaantuu seuraavasti:

- EAKR–rahoitusta ja valtion tukea 4,022 miljoonaa euroa
- JTF-rahoitusta ja valtion tukea 0,930 miljoonaa euroa
- ESR+ -rahoitusta ja valtion tukea 3,165 miljoonaa euroa

4.3 Alueidenkäyttö

Toimintatulot ja -kulut

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA Ero-%	Ero €
VA550 Alueidenkäyttö					
Tuet ja avustukset	15 533	0	0	0 %	0
Muut toimintatuotot	1 800	0	0	0 %	0
TOIMINTATUOTOT	**17 333**	**0**	**0**	**0 %**	**0**
Henkilöstökulut	-317 429	-335 018	-351 278	-5 %	-16 259
Palvelujen ostot	-64 424	-88 155	-103 828	-18 %	-15 673
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-713	-3 250	-1 700	48 %	1 550
Muut toimintakulut	-1 620	-3 300	-3 300	0 %	0
TOIMINTAKULUT	**-384 186**	**-429 723**	**-460 106**	**-7 %**	**-30 382**
TOIMINTAKATE	**-366 854**	**-429 723**	**-460 106**	**-7 %**	**-30 382**
VUOSIKATE	**-366 854**	**-429 723**	**-460 106**	**-7 %**	**-30 382**

Vastuualueen tehtävät

- maakuntakaavoituksen ajan tasalla pitäminen ja sen kehittäminen
- maakuntakaavoituksen edellyttämä alueidenkäytön, alue- ja yhdyskuntarakenteen, rakennetun ympäristön sekä kulttuuri- ja luonnonympäristön tilan ja kehityksen seuranta
- luonnonvarojen kestävää käyttöä ja ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista ja laadukkaan elinympäristön tilaa koskevan suunnittelun yhteistyön edistäminen sekä suunnittelun yhteensovittaminen maakunnan muun suunnittelun kanssa
- toimialavastuu muun muassa aluerakenteen, energian, luonnonvarojen, ympäristön, paikkatietojen hallinnan ja vaikutusten arvioinnin teemoista asiantuntemuksen, lausuntojen, yhteistyön ja edunvalvonnan avulla
- saavutettavuuden edistäminen sekä maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteistyön johtaminen ja suunnitelman yhteensovittaminen maakunnan muiden suunnitelmien ja valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman kanssa
- vaikuttaminen liikennejärjestelmää koskevaan päätöksentekoon erityisesti erilaisten yhteistyöverkostojen ja -kokoonpanojen avulla

Toiminnalliset tavoitteet 2027

Maakuntakaavoitus

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Kaavoituksella vahvistetaan käynnissä olevan valmisteluvaiheen osalta maakunnan veto- ja pitovoimaa sekä kestävää aluekehitystä sekä turvataan maanpuolustuksen ja rajavalvonnan alueelliset toiminta- ja kehittämisedellytykset.	Maakuntakaavan tarkistamisen eteenpäin vieminen maakuntahallituksen asettamien tavoitteiden mukaisesti ja varautuminen tarvittaessa käynnistämään erillinen vaihemaakuntakaava mahdollisiin kiireellisempiin maankäytön suunnittelutarpeisiin	Toteutunut: Kyllä / ei
Ennakoiva, osallistava, kehittyvä, tiedolla johdettu ja mahdollistava maakuntakaavan valmistelu	Maakuntakaavoituksen kehittäminen (sidosryhmäyhteistyö, aluesuunnittelun, ympäristön ja uusiutuvan energian verkostot, hankkeet, viestintä, vaikutusten arviointi sekä varautuminen tietomallimuotoiseen maakuntakaavoitukseen)	Toteutunut: Kyllä / ei
Maakuntakaavan toteutuksen seuranta ja edistäminen onnistuu lainmukaisesti.	Viranomaisyhteistyö ja lausuntojen antaminen määräajassa	Toteutunut: Kyllä / ei

Liikennejärjestelmätyö		
Tavoite	**Toimenpide**	**Mittari**
Liikennejärjestelmäsuunnittelu tukee alueen elinvoimaisena säilymistä, elinkeinoelämää, uusien investointien tarpeita, kokonaisturvallisuutta sekä arjen liikkumista aiempaa paremmin.	Osallistuminen kansainväliseen, valtakunnalliseen, suuraluekohtaiseen ja maakunnalliseen liikennejärjestelmäyhteistyöhön ja -suunnitteluun (mukaan lukien lausunnot) sekä liikenteen ja saavutettavuuden verkostoihin ja hankkeisiin	Kainuun erityispiirteet ja tavoitteet huomioidaan/ei huomioida erityisesti eri tasoisessa liikennejärjestelmäsuunnittelussa, hankkeissa ja verkostoissa
Yhteistyön, tilannekuvan ja tietopohjan vahvistaminen osana jatkuvaa liikennejärjestelmä- ja vaikuttamistyötä Kainuun kannalta keskeisten tavoitteiden edistämisessä	Liikennejärjestelmäsuunnitelman toteutuksen seuranta ja edistäminen	Maakunnallinen liikennejärjestelmäyhteistyö ja -seuranta on aktivoitunut/ei ole aktivoitunut Tietopohja vahvistunut/ei ole vahvistunut

4.4 Hallintopalvelut

Hallintopalveluiden vastuualueen määrärahoihin sisältyvät liiton toiminnan yleiskustannukset kuten tilavuokrat ja tietohallinnon kustannukset sekä viestinnän ja markkinoinnin kustannukset.

Jäsenkuntien maksuosuuksien tulouttaminen on siirretty Hallintopalveluiden kustannuspaikalle.

Toimintatulot ja -kulut

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA Ero-%	Ero €
VA400 Hallintopalvelut					
Myyntituotot	0	2 722 852	2 831 766	4 %	108 914
Tuet ja avustukset	92 960	94 950	112 243	18 %	17 293
Muut toimintatuotot	189 419	135 000	109 000	-19 %	-26 000
TOIMINTATUOTOT	**282 379**	**2 952 802**	**3 053 009**	**3 %**	**100 207**
Henkilöstökulut	-738 103	-869 958	-909 178	-5 %	-39 220
Palvelujen ostot	-495 445	-524 895	-538 561	-3 %	-13 666
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 087	-16 900	-16 145	4 %	755
Avustukset	-75 676	-51 000	-101 000	-98 %	-50 000
Muut toimintakulut	-127 908	-117 000	-122 960	-5 %	-5 960
TOIMINTAKULUT	**-1 455 219**	**-1 579 753**	**-1 687 844**	**-7 %**	**-108 091**
TOIMINTAKATE	**-1 172 839**	**1 373 049**	**1 365 165**	**-1 %**	**-7 884**
Rahoitustuotot ja -kulut	-8	-10 630	0	100 %	10 630
VUOSIKATE	**-1 172 847**	**1 362 419**	**1 365 165**	**0 %**	**2 746**

Vastuualueen tehtävät

- asiakirjahallinto ja arkistointi
- päätöksenteon tuki
- taloussuunnittelu ja talouden seuranta
- henkilöstöhallinto palkanmaksua lukuun ottamatta
- matka- ja majoitusvaraukset
- hankinta- ja sopimusasiat
- toimitila-asiat
- ICT-, tietosuoja- ja tietoturva
- viestinnän ja markkinoinnin koordinointi
- hankerahoitusten maksatukset
- Kainuun tietohallinto Kajaanin kaupunkia lukuun ottamatta

Toiminnalliset tavoitteet 2027

Tietohallinto

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Digitaalisen ympäristön turvallisuuden kehittäminen	Mobiililaitteiden hallinta käyttöön Kvanttiturvallisuuden parantaminen (kvantti-inventaario kaikissa järjestelmissä) Tekoälyn turvallinen käyttöönotto (Copilotin laajempi käyttöönotto, tekoälyagenttien hallintamalli)	Toteutunut: Kyllä / ei Toteutunut: Kyllä / ei Toteutunut: Kyllä / ei
Vakiintunut prosessi tietohallintoa koskevien asioiden tiedonkulkuun kunnissa	Prosessikuvaus ja sen mukainen toteutus käytäntöön	Toteutunut: Kyllä / ei

Hallintopalvelut

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Oikea-aikainen tuki vastuualuerajat ylittävissä prosesseissa (Aluekehitys, edunvalvonta, lausunnot, kv-asiat, aluemarkkinointi, matkailu)	Tehdään prosessi- ja työnjakokuvaukset ja toimitaan niiden mukaisesti	Toteutunut: Kyllä / ei
Dynasty-asiahallintajärjestelmän versiopäivitys ja sähköisen arkiston käyttöönotto toteutettu onnistuneesti	Dynastyn versiopäivitys ja sähköisen arkiston käyttöönotto toteutettu ja käyttäjät koulutettu	Toteutunut: Kyllä / ei
Organisaation oman tiedon löydettävyyden parantaminen	Sähköisen arkiston käyttöönotto toteutettu	Toteutunut: Kyllä / ei
Kuvatut työtoimintaprosessit helpottavat arjen työtä	Tiimin työprosessien juurruttaminen osaksi arjen työtä ja prosessien edelleen selkiyttäminen	Toteutunut: Kyllä / ei
Sähköiset lomakkeet käyttöön	Järjestelmän hankinta ja lomakkeiden luonti	Toteutunut: Kyllä / ei
Tulevaisuusrahastoprosessin kehittäminen siten, että se tukee aidosti Kainuun mainetyötä tukevia audiovisuaalisia hankkeita sekä pienimuotoisia kehittämishankkeita	Rahaston säännöt päivitetty Rahaston prosessi, ohjeet ja työnjako uudistettu	Toteutunut: Kyllä / ei Toteutunut: Kyllä / ei
Tulevaisuusrahaston ja yhteistyökumppanuuksien hallinta- ja seurantakäytännöt vakinaistuvat	Seurantaan, valvontaan ja kumppanuusresurssien hallintaan liittyvien käytäntöjen kehittäminen	Toteutunut: Kyllä/ ei

Työhyvinvointi

Maaliskuussa 2026 toteutetun työhyvinvointikyselyn pohjalta henkilöstö on linjannut työhyvinvoinnille neljä kehittämiskohdetta. Kehittämiskohteet on esitetty alla olevassa taulukossa tavoitteiden muodossa.

Toiminnalliset tavoitteet 2027

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Riittävästi aikaa saada työ tehtyä	Tasapainotetaan työnjakoa organisaation sisällä Selkiytetään työprosesseja ja työnjakoa Noudatetaan yhdessä sovittuja työnjakoja ja aikatauluja	Toteutunut: Kyllä / ei Toteutunut: Kyllä / ei Toteutunut: Kyllä / ei
Strategiset linjaukset ohjaamaan työtä	Perehtyminen strategisiin materiaaleihin ja niiden yhdistäminen omaan työhön (maakuntasuunnitelma ja -ohjelma, maakuntakaava, organisaatiostrategia)	Toteutunut: Kyllä / ei
Perehdyttämisen parantaminen	Täydennetään perehdyttämisohjeistus sisältämään myös uusien asioiden perehdyttäminen organisaation sisällä, esim. järjestelmä- ja ohjelmistomuutostilanteissa tai sisäisten ohjeiden muuttuessa.	Toteutunut: Kyllä / ei
Sisäisen viestinnän parantaminen	Tarkistetaan sisäisen viestinnän toimintatapoja ja kehitetään niitä yhdessä aktiivisella vuoropuhelulla	Toteutunut: Kyllä / ei

4.5 Viestintä, markkinointi ja mainetyö

Kainuun liiton viestinnän ja markkinoinnin tehtävänä on tukea maakunnan kehittämistä vahvistamalla Kainuun tunnettuutta, vetovoimaa ja myönteistä maakuntakuvaa sekä edistämällä avointa vuorovaikutusta, osallisuutta ja tiedon saavutettavuutta.

Perustehtävien lisäksi vuonna 2027 toteutetaan Kainuun liiton verkkosivujen uudistus sekä siirretään Kainuun Europe Direct -pisteen hallinnointi viestintä- ja markkinointipäällikön vastuulle. Toimintavuonna panostetaan myös hankeviestinnän kehittämiseen yhdessä kansainvälisten asioiden päällikön kanssa. Markkinointitoimenpiteissä tärkeimmät hankkeet ovat eduskuntavaaleihin sidottu äänestysaktiivisuuskampanja, Kainuu-lähettiläs konseptin jalkauttaminen sekä Kainuun tulevaisuusrahaston ja yhteistyökumppanuuksien toiminnan seurannan kehittäminen.

Toiminnalliset tavoitteet 2027

Tavoite	Toimenpide 2027	Mittari
Nuorten kiinnostus yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen kasvaa.	Toteutetaan markkinointikampanja äänestysaktiivisuuden nostamiseksi 2027 eduskuntavaaleissa.	Kainuun äänestysaktiivisuus kevään 2027 eduskuntavaaleissa kasvaa verrattuna edellisiin vaaleihin.
Kainuun liiton viestintäkanavat ja digitaalinen palveluympäristö tukevat Kainuun liiton viestintää ja yhtenäistä Kainuu-brändiä.	Verkkosivu-uudistus	Toteutunut: Kyllä / ei
Kainuu-lähettiläs toiminta käynnistyy täysipainoisesti.	Toimintamallin viimeistely ja käyttöönotto	Lähettilästoiminta käynnissä: Kyllä / ei
Kansainvälisten hankehakujen tunnettuus maakunnassa paranee.	Hankehakuihin liittyvän viestinnän kehittäminen yhteistyössä kansainvälisten asioiden päällikön kanssa	Hakuinfojen osallistujamäärän ja osallistujien alueellisen edustavuuden kehitys suhteessa aikaisempiin hakuinfoihin

4.6 Edunajaminen ja yhteistyö

Edunajamisen kärkihankkeet

Kainuun edunajamisella tavoitellaan päätöksentekoon ja yhteiskunnallisiin linjauksiin vaikuttamista siten, että ne palvelevat koko maakunnan etuja ja tavoitteita. Edunajamisen tehtäväalue perustuu Kainuun liiton perussopimukseen ja maakuntien keskinäisiin sopimuksiin muun muassa suuralueyhteistyöstä. Alueellinen yhteistyö on lisäksi aluekehityslainsäädännössä määritelty maakunnan liittojen tehtävä.

Henkilötason yhteyksien luominen ja ylläpitäminen sekä Kainuuseen kohdistuvien vaikuttajavierailujen (esimerkiksi media, poliitikot, edunajamisjärjestöt ja johtava virkahenkilöstö) järjestäminen ovat vaikuttamisessa keskeinen toimintamuoto. Yhteydenpitoa EU:n tason päättäjiin ylläpidetään määrätietoisesti. Kainuun liitto jakaa osana vaikuttamistyötä myös asiantuntijuuttaan antamalla esimerkiksi lausuntoja.

Valtakunnallinen ja alueellinen yhteistyö

Aluekehityslain (756/2021, 18 §) mukaan maakuntien liitot voivat sopia tehtävien kokoamisesta tai muusta yhteistyöstä asioissa, joissa se on lakisääteisten tehtävien asianmukaisen hoidon

kannalta tarpeellista. Laki ei määrittele kiinteitä yhteistyöalueita. Kainuun kannalta keskeisiä ovat Pohjois-Suomen ja Itä-Suomen maakuntien yhteistyö. Itä- ja Pohjois-Suomen seitsemän maakuntaa muodostavat yhteisen NUTS2-alueen sekä neuvottelukunnan.

Toiminnalliset tavoitteet 2027

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Edunajamisen valmistelu ja yhteistyö maakunnassa	Jäsenkuntien ja sidosryhmien kanssa yhteistyö ja vuorovaikutus operatiivisessa edunajamisessa	Jäsenkuntien ja sidosryhmien palaute onnistumisesta
Kainuun intressien mukainen vaikuttaminen päätöksentekoon	Budjettiesitysten ja investointihankkeiden aktiivinen edistäminen	Myönteiset budjettihankkeet ja rahoitusratkaisut
Kainuun tavoitteellinen edunajaminen ja vaikuttaminen	Henkilötason yhteyksien ja Kainuuseen kohdistuvien vaikuttajavierailujen ja henkilökontaktien lisääminen	Vaikuttajavierailujen määrä Kainuuseen Vaikuttajavierailut Brysseliin

Maakunnan sisäinen yhteistyö edunajamisessa

Kainuun maakuntahallitus käsittelee ja linjaa kokouksissa laajennetulla kokoonpanolla Kainuun kannalta keskeisten lainsäädäntöhankkeisiin, budjettipäätöksiin sekä valtakunnallisiin ja EU-tason prosesseihin vaikuttamista. Kainuun liitto antaa tarpeenmukaiset lausunnot ja kannanotot, joiden valmistelussa ollaan tarvittaessa yhteistyössä jäsenkuntien, sidosryhmien ja muiden maakuntien kanssa. Laajennettuun kokoonpanoon kuuluvat maakuntahallituksen lisäksi Kainuusta valitut Euroopan parlamentin jäsenet, kansanedustajat, Pohjois-Suomen elinvoimakeskuksen ylijohtaja sekä Kainuun hyvinvointialueen johtaja.

Kainuun liitto kuulee jäsenkuntia ja maakunnallisia sidosryhmiä päivittäessään Kainuun edunajamisen linjauksia. Edunvalvonta valtakunnan politiikkaan ja lainsäädäntötyöhön toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Kainuun ja koko Oulun vaalipiirin kansanedustajien sekä erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomesta valittujen Euroopan parlamentin jäsenten kanssa. Operatiivista edunajamista toteutetaan mahdollisimman ketterällä toimintamallilla sekä reaktiivisesti että ennakoivasti tarpeen mukaan sekä kuntien että eri järjestöjen ja organisaatioiden kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet 2027

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Edunajamisen valmistelu ja yhteistyö maakunnassa	Jäsenkuntien ja sidosryhmien kanssa yhteistyö ja vuorovaikutus operatiivisessa edunajamisessa	Jäsenkuntien ja sidosryhmien palaute onnistumisesta
Kainuun intressien mukainen vaikuttaminen päätöksentekoon	Budjettiesitysten ja investointihankkeiden aktiivinen edistäminen	Myönteiset budjettihankkeet ja rahoitusratkaisut

4.6.1 Kainuun valmiusfoorumi

Valmiusfoorumi on Kainuussa toimiva alueellisen varautumisen yhteistoimintamalli, jossa yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista huolehditaan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistoimintana. Kainuun valmiusfoorumin vetovastuu on Kainuun liitolla ja puheenjohtajana toimii maakuntajohtaja. Kainuun hyvinvointialueen vetämänä toimii valmiusfoorumin sihteeristö, joka valmistelee foorumin asiat.

Valmiusfoorumi toimii oman monivuotisen toimintasuunnitelmansa mukaisesti. Valmiusfoorumin yhteistoimintamalli kokoaa yhteen Kainuussa toimivat turvallisuusviranomaiset, kunnat, elinkeinoelämän ja vapaaehtoissektorin.

4.7 Kansainvälinen toiminta

Kansainvälinen toiminta tukee maakuntaohjelman ja maakuntakaavan toteutumista sekä edunvalvontatyötä eri sektoreilla. Maakunnanlaajuinen kansainvälisten asioiden foorumi vakiinnutetaan ja sen puitteissa tehtävää sidosryhmätoimintaa systematisoidaan siten, että foorumi palvelee maakunnallisten, kansainvälisyyteen liittyvien tavoitteiden toteutumista ja tilannekuvan luomista.

Toiminnalliset tavoitteet 2027

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Maakuntaohjelman tavoitteiden edistäminen kansainvälisellä yhteistyöllä	Kainuun kv-asioiden foorumin aktivointi ja systemaattisen toiminnan käynnistäminen	Tapaamisten ja foorumiin osallistuvien henkilöiden lukumäärä

Yhteistyön suunnat

Kainuun liitto rakentaa yhteistyötä ja valvoo maakunnan etua useilla areenoilla ja eri verkostoissa. Euroopan unionin lainsäädäntöön ja politiikkaan vaikuttaminen erityisesti monivuotisen rahoituskehyksen, mutta myös Kainuun kärkitoimialojen kehittymisen osalta, pysyy tärkeässä roolissa vuonna 2027. Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimisto toimii edunajamisen tukena ja edustaa Kainuuta ja muita omistajamaakuntia ERRIN-verkostossa (European Regions Research and Innovation Network) sekä tukee osallistumista ERIAFF (European Regions for Innovation in Agriculture, Food and Forestry) -verkoston metsäisten alueiden työryhmään.

Kainuun liitto on jäsenenä Euroopan raja-alueiden liitossa (AEBR) ja kuuluu Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden verkostoon (NSPA). Molempien puitteissa tehdään aktiivista edunvalvontatyötä niin pohjoisten kuin itäisten raja-alueiden erityispiirteiden esiin tuomiseksi. Vuonna 2027 Kainuu seuraa Pohjoiskalotin neuvoston toimintaa sekä osallistuu pohjoisten alueiden yhteistyörakenteiden uudelleenjärjestämiseen siten, että yhteistyö ja mahdolliset jäsenyydet tukevat sekä kumppanuuksien ja yhteyksien kehittymistä että pohjoista edunvalvontatyötä. Pohjois-Ruotsi ja Pohjois-Norja säilyvät yhteistyön rakentamisen kannalta ja liikennejärjestelmän kehittämisessä keskeisinä suuntina.

Euroopan unionin itärajan alueiden yhteistyö jatkuu tiiviinä. Kainuu toimii aktiivisesti osana Regio Silience -ryhmää, joka ajaa Venäjän ja Valko-Venäjän vastaisten raja-alueiden etua. Lisäksi Kainuu on mukana Euroopan komission alue- ja kaupunkipolitiikan pääosaston käynnistämässä vertaisverkostossa (Eastern Border Regions Community). Tavoitteena on, että EU:n itäisille raja-alueille kohdentamat tukitoimet ja resurssit vastaavat Kainuun tarpeisiin, ja Kainuussa osataan hyödyntää tarjolla olevia politiikkainstrumentteja.

Toiminnalliset tavoitteet 2027

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Kainuun edunvalvonta (verkostot): Kainuu tiivistää yhteyksiään pohjoisten ja arktisten toimijoiden kanssa. Tietoisuus pohjoista aluetta koskevista rahoitus- ja politiikkainstrumenteista paranee ja niitä voidaan hyödyntää.	Kainuun asemointi osana uudelleenmuovautuvia pohjoisen ja arktisen alueen yhteistyöverkostoja Osallistuminen yhteiseen edunvalvontaan.	Vaikuttamistapaamisten, viestien ja kannanottojen määrä ja vaikuttavuus
Kainuun edunvalvonta (verkostot): Kainuussa päästään hyödyntämään mahdollisimman täysimääräisesti itärajan alueille suunnattuja aluekehitysvälineitä.	EU:n itäraja-alueiden määrittely, tarpeiden esiintuonti ja Kainuun asemointi suhteessa EU-politiikkavälineisiin ja rahoitusinstrumentteihin	Vaikuttamistapaamisten, viestien ja kannanottojen määrä ja vaikuttavuus

Kansainväliset rahoitusohjelmat ja muut rahoitusinstrumentit

Vuonna 2027 valmistellaan 2028–2034 -rahoituskauden Interreg-ohjelmia, joihin myös kainuulaiset toimijat aktiivisesti osallistuvat (Interreg Aurora, Itämeren alueen Interreg-ohjelma, Interreg pohjoinen periferia ja arktis sekä Interreg Europe). Näistä kainuulaisille toimijoille keskeisin on Interreg Aurora. Kainuun liitto osallistuu aktiivisesti ohjelmien valmistelutyöhön yhdessä maakunnan sidosryhmien kanssa. Tavoitteena on luoda ohjelmasisältöjä, jotka vastaavat maakunnan kehittämistarpeisiin ja näin ollen lisäävät kainuulaisten toimijoiden saantoa tulevalla rahoituskaudella.

Uutta rahoituskautta kohti mentäessä on pitkän aikavälin tavoitteena myös lisätä tietoisuutta ja osaamista muista rahoitusinstrumenteista sekä lisätä hankkeisiin osallistuvien toimijoiden määrää. Osallistamalla sidosryhmiä uuden ohjelmakauden valmisteluun tuetaan samalla hankeideoiden kehittymistä, kansainvälisten kumppanuuksien muodostamista sekä kansainvälisten hankkeiden ja muiden rahoitusinstrumenttien strategisempaa hyödyntämistä kehitystavoitteiden saavuttamisessa.

Toiminnalliset tavoitteet 2027

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Kainuun edunvalvonta (rahoitus): Kansainväliset rahoitusohjelmat vastaavat tulevalla rahoituskaudella kainuulaisten toimijoiden ja alueen kehittämistarpeisiin.	Erityisesti Interreg-ohjelmien sisältöön vaikuttaminen	Kainuulle tärkeiden painopisteiden, toimintalinjojen ja toimintatapojen mukana olo ohjelmissa
Kansainvälisten projektien ja EU-rahoituksen saannon lisääminen Kainuussa Kansainvälisten rahoituksien hyödyntäminen strategisena aluekehitysvälineenä	Hakumahdollisuuksista tiedottaminen, kansainvälisistä hankkeista viestiminen, toimijoiden aktivointi, kv-hanketoiminnan strategisen ulottuvuuden vahvistaminen	Lyhyellä aikavälillä: Sidosryhmäinfojen, kohtaamisten ja eri kanavissa välitettyjen viestien lukumäärä ja alueellinen kattavuus.

Kotikansainvälisyys

Maakuntaohjelman kansainvälisyydessä korostuu maahanmuuton ja kansainvälisten rekrytointien tukeminen sekä kansainvälisten yhteisöjen integrointi. Kainuun liitto seuraa maahanmuuton, kotoutumisen ja työllisyyden kokonaistilannetta maakunnassa.

Toiminnalliset tavoitteet 2027

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Maahanmuuton ja kansainvälisten rekrytointien tukeminen sekä kansainvälisten yhteisöjen integrointi Maakunnan liitolla on ajantasainen tilannekuva ja ymmärrys haasteista ja kehittämistarpeista	Kokonaiskuvan seuraaminen ja ylläpitäminen keskeisten toimijoiden kanssa	Toteutunut: kyllä / ei

4.8 Hankkeet

Toimintatulot ja -kulut

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TA Ero-%	Ero €
VA600 Projektit					
Tuet ja avustukset	346 893	480 000	208 282	-57 %	-271 718
Muut toimintatuotot	5 075	0	0	0 %	0
TOIMINTATUOTOT	**351 968**	**480 000**	**208 282**	**-57 %**	**-271 718**
Henkilöstökulut	-289 774	-316 092	-160 388	49 %	155 704
Palvelujen ostot	-120 539	-98 800	-59 848	39 %	38 952
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-255	-100	-1 720	-1 620 %	-1 620
Muut toimintakulut	-5 658	-2 350	-1 360	42 %	990
TOIMINTAKULUT	**-416 225**	**-417 342**	**-223 316**	**46 %**	**194 026**
TOIMINTAKATE	**-64 257**	**62 658**	**-15 034**	**-124 %**	**-77 692**
VUOSIKATE	**-64 257**	**62 658**	**-15 034**	**-124 %**	**-77 692**

Kainuun liitto toteuttaa vuonna 2027 strategisia, maakuntaohjelman mukaisia, kansainvälisiä ja kansallisia hankkeita Elinkeinot ja aluekehitys- sekä Alueidenkäyttö -vastuualueilla.

Interreg Europe -ohjelmasta rahoitettavassa Zero Carbon Infrastructure (ZCI) -hankkeessa etsitään tapoja luoda hiilivapaa liikenneinfrastruktuuri kahdeksalla hankkeeseen osallistuvalla alueella. Hankkeen pääpartnerina toimii County Administrative Board of Kronoberg Ruotsista. Hankkeen aktiivinen toteuttaminen päättyy helmikuun 2027 lopussa, minkä jälkeen hankkeessa keskitytään sen loppuraportointiin.

Interreg Europe -ohjelmasta rahoitettavassa Making Culture the N°1 Ally of European Recovery (CHERRY) -hankkeessa tuetaan kulttuurin ja luovien alojen kykyä selviytyä COVID-kriisin jälkeen. Hankkeen pääpartnerina toimii Friuli Venezia Giulia Autonomous Region Italiasta. Hankkeen aktiivinen toteuttaminen päättyy helmikuun 2027 lopussa, minkä jälkeen hankkeessa keskitytään sen loppuraportointiin.

Interreg Europe -ohjelmasta rahoitettavassa European Mining Regions Innovation Ecosystems Supporting the Circularity and Resource Efficiency (EMRIE) -hankkeessa edistetään turvattua ja kestävää raaka-aineiden saantia eurooppalaisen teollisuuden ja yhteiskunnan käyttöön. Hankekumppanit edustavat eurooppalaisia alueita, joilla on kriittisiin raaka-aineisiin liittyvän CRMA-

asetuksen kannalta arvokkaita varantoja. Hankkeen pääpartnerina toimii portugalilainen Commission for Regional Development and Coordination of the Alentejo.

Interreg Europe -ohjelmasta rahoitettavassa European Digital Nomads (EDIN) hankkeessa kehitetään keinoja houkutella diginomadeja harvaan asutuille alueille. Kainuun liitto toimii hankkeessa yhteistyössä Pohjois-Suomen Elinvoimakeskuksen kanssa. Tehtävänä hankkeessa on Arctic Lakeland Digital Nomads -pilotin toteuttaminen 30.9.2027 mennessä hankkeelle myönnetyn lisäbudjetin turvin.

Interreg Aurora -ohjelmasta haettavassa Ready to Move -hankkeessa on tavoitteena vahvistaa rajat ylittävää yhteistyötä, saavutettavuutta ja liikennejärjestelmän vihreää siirtymää. Hankkeen pääpartnerina toimii Lapin liitto. Hankehakemus on jätetty ja rahoituspäätöstä odotetaan vuonna 2027.

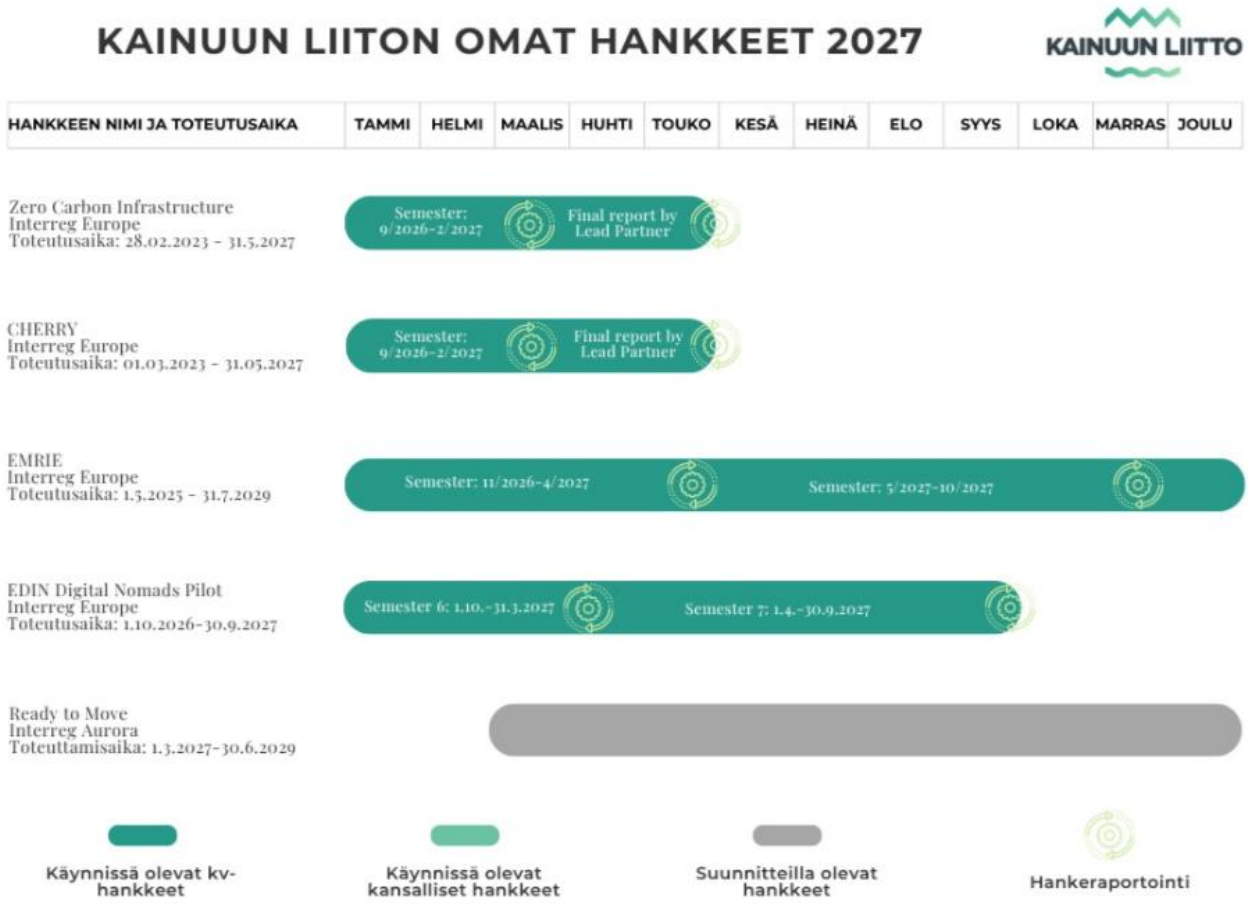

Kuva 5. Kainuun liiton omat hankkeet 2027

Kainuun liitto osallistuu yhteistyökumppanina uusiin kansainvälisiin ja maakunnallisiin aluekehityshankkeisiin, jotka tukevat Kainuun elinkeinojen kehitystä.

5 Talous- ja toimintasuunnitelmavuodet 2028–2029

Tehtävät ja toiminnan painopisteet suunnitelmavuosille

Elinkeinot ja aluekehitys -vastuualue

Vuosien 2028–2029 aikana Elinkeinot ja aluekehitys -vastuualue jatkaa maakuntaohjelman 2026–2029 toimeenpanon edistämistä panostaen kärkitoimialoihin ja älykkään erikoistumisen strategian toteuttamiseen. Tavoitteiden saavuttamiseksi vastuualue toimii laajassa yhteistyössä maakunnallisten, kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa.

Vuosina 2028–2029 tehdään maakuntasuunnitelman ja -ohjelman, maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman sekä älykkään erikoistumisen strategian uudistukset. Nämä otetaan käyttöön 2030, jolloin niiden toimeenpano käynnistyy.

Vuosina 2028–2029 toteutetaan tehtäviä, jotka liittyvät rakennerahoituskauden 2021–2027 päätökseen ja uuteen EU-rahoitusohjelmakauteen.

Alueidenkäytön vastuualue

Maakuntakaavatyö

Alueidenkäytön vastuualueella suunnitelmavuosien 2028–2029 tavoitteena on viedä eteenpäin 2026 käynnistynyttä maakuntakaavaprosessia maakuntahallituksen päättämien tavoitteiden mukaisesti. Vastuualueella varaudutaan muun muassa lainsäädäntöuudistusten tai toimintaympäristön muutosten tuomiin tarpeisiin maakuntakaavoituksessa ja käynnistetään tarvittaessa erillinen vaihemaakuntakaava mahdollisiin kiireellisempiin maankäytön suunnittelutarpeisiin.

Liikennejärjestelmätyö

Liikennejärjestelmätyön painopisteet suunnittelukaudella keskittyvät maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteistyön johtamiseen sekä maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimeenpanon edistämiseen. Lisäksi pyritään vaikuttamaan saavutettavuutta ja energiainfrastruktuuria koskeviin päätöksiin maakuntahallituksen linjaamien tavoitteiden mukaisesti.

Hallintopalvelujen vastuualue

Hallintopalvelujen vastuualueella suunnitelmavuosien 2028–2029 tavoitteena on kehittää tukipalvelutoimintoja entistä tehokkaampaan suuntaan hyödyntämällä mahdollisia uusia ohjelmistoja ja sovelluksia. Hallintopalvelujen tavoitteena on siirtyä yhä enenevässä määrin kohti paperitonta toimistotyöskentelyä sähköisten lomakkeiden ja sähköisen arkistoinnin myötä.

KAINUUN LIITTO